

EDITORSKÁ POZNÁMKA

Předkládané číslo *AUC Philologica – Translatologica Pragensia* je inspirováno workshopem *Cesty translatologie*, který v roce 2018 uspořádal Ústav translatologie ve spolupráci s Kruhem moderních filologů. V loňském roce totiž uplynulo 55 let, kdy byl poprvé otevřen obor překladatelství a tlumočnictví při Universitě 17. listopadu v Praze a od té doby bádání i výuka v této oblasti prošly mnohými změnami.

Toto číslo otevírá studie, jež je odkazem na Jiřího Levého, předního českého teoretika překladu – od prvního vydání jeho stěžejního díla *Umění překladu* v češtině uplynulo v r. 2018 55 let a v r. 2019 tomu bylo 50 let, co byla poprvé publikována verze německá. Tomáš Svoboda ve své práci *Překlad jako rozhodovací proces: rozpracování konceptu J. Levého a aplikace tohoto přístupu na institucionální překlad* propojuje, jak je patrné již z názvu, tři témata: překlad jako rozhodovací proces, institucionální překlad a problematiku překladových příruček a stylistických pokynů. Stanislav Rubáš ve své studii *Ruští spisovatelé o umění překladu* poukazuje na význam antologií pro teorii překladu.

Následuje ukázka budoucího směřování translatologického výzkumu, tedy příspěvky studentek a studentů doktorského a magisterského studia. První skupina je věnována tématu „Tlumočení jako služba: kvalita tlumočení a úloha tlumočnicka“. Jana Ďoubalová se ve své stati *Kvalita v simultánním tlumočení – otázka definice kvality tlumočení a kognitivní přístup ke kvalitě SI jako strategickému rozhodovacímu procesu* obecně zamýšlí nad definicí kvality tlumočení, ptá se, kdo hodnotí tlumočnický výkon a čím je kvalita tlumočnického výstupu podmíněna. Na ni tematicky navazuje Zuzana Balounová se svým článkem *Vliv regionálních variant španělštiny na kvalitu simultánního tlumočení do češtiny*, v němž prezentuje výsledky experimentu provedeného v rámci své diplomové práce. Zkoumala, nakolik jsou studenti tlumočnictví seznámeni s různými výslovnostními variantami španělštiny a zda může být jejich tlumočnický výkon na základě této zkušenosti kvalitnější. Hodnocením tlumočnického výkonu, tentokrát však v rámci konsektivního tlumočení na anglicko-českém materiálu, se zabývá příspěvek *Tři typy hodnocení ve výuce tlumočení*, který představuje výsledky experimentu, jež provedla v rámci svého diplomního úkolu Petra Míketová – zaměřila se na hodnocení vrstevnické, sebehodnocení samotného studenta-tlumočnicka a v neposlední řadě pedagoga. Ve stati *Tlumočení z českého znakového jazyka do mluvené angličtiny s češtinou jako pilotním jazykem* se její autorka Marie Příbylová zamýšlí nad specifiky tlumočení mezi znakovým a mluveným jazykem a nastiňuje metodologii experimentu, který provádí v rámci své disertační práce. Otázkou tlumočení ve válečných konfliktech a při mírových vyjednáváních, konkrétně

situaci v Kosovu, se zabývá Arben Shala ve svém pojednání *Translating Culture: Mediating Customary Law Related Language*. Aktuální téma uprchlické krize a tlumočení při poskytování lékařské péče zpracovávají ve svém příspěvku *Language of relief: medical interpreting within the scope of the refugee crisis response* Vedrana Čemerin a Marina Črnko.

Druhá skupina prací mladé generace translatoLOGŮ je věnována tématu intersemiotického a audiovizuálního překladu. Jana Ukušová ve své studii *Analyza slovenskej a českej dabingovej verzie audiovizuálneho diela Qu'est-ce qu'on a fait au Bon Dieu?* zkoumá převod příznakového jazyka a identifikované posuny na stylistické rovině kategorizuje s ohledem na teoretická východiska Antona Popoviče. Maria Koscelníková popisuje ve svém článku *Súčasný stav lokalizácie videohier na Slovensku* toto nové odvětví, jež se stále častěji stává předmětem zájmu slovenských badatelů. Soustředí se na dětského uživatele videoher a představuje výsledky provedeného dotazníkového šetření.

Poslední oddíl tohoto čísla podává, u příležitosti 100. výročí od uznání konferenčního tlumočení jako profese, svědectví o aktuální situaci ve světě konferenčního tlumočení a místy i o spletitých cestách, kterými si konferenční tlumočení a jeho výuka prošly – jde o výpověď založenou na osobních tlumočnických a pedagogických zkušenostech Ivany Čenkové s názvem *Krátký exkurz do historie konferenčního tlumočení v bývalém Československu a dnešním Česku aneb zamyšlení nad některými paradoxy na trhu tlumočení a v přípravě budoucích profesionálních tlumočnicků*.

V závěrečné části této publikace se sešlo hned několik tematicky různorodých příspěvků. Tím prvním je laudatio na profesorku tlumočení Ivanu Čenkovou, v němž jeho autorka Petra Mračková Vavroušová připomíná její životní cestu. V r. 2018 byly také vydány dvě zajímavé monografie věnované překladu: *Překlad do nemateřského jazyka* (Tomáš Duběda, David Mraček a Vanda Obdržálková) a *Arte, religión y traducción* (Antonio Bueno García ed.), které zrecenzovaly Barbora Vinczeová a Jana Králová. Mladé začínající i starší zkušené generace translatoLOGŮ se setkávají na řadě konferencí a workshopů, kde se společně zamýšlejí nad dalším směřováním oboru. Toto překladatelsko-tlumočnické dění přibližuje zpráva, již sepsala Zuzana Balounová (TIFO, 2019).

Poděkování za laskavou pomoc při přípravě toho čísla patří všem našim tuzemským i zahraničním autorům a autorkám i recenzentům a recenzentkám. Děkujeme také všem našim kolegům, kteří se zhostili korektur cizojazyčných textů.

Petra Mračková Vavroušová
petra.mrackovavavrousova@ff.cuni.cz
Lukáš Klimeš
lukas.klimes@ff.cuni.cz